

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4
ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5
The Development of a Learning Activity Package on Buddhist Doctrine
According to the Four Noble Truths with the Techniques Think Pair Share,
Basic Social Studies, Mathayomsuksa 5

นิติยา ทรงมงคลรัตน์¹

Nitiya Songmongkolrat¹

ทำวิจัยเมื่อ พ.ศ. 2560

Email : krunitiya2515@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 2) เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 3) เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 4) การประเมินความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 32 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด

¹โรงเรียนกมลลาไสย โรงเรียนในกลุ่มสหวิทยาเขตเมืองฟ้าแดด สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24

¹Kamalasai School, Fadad Consortium, The Secondary Educational Service Area office 24, Thailand.

*ได้รับบทความ: 7 มีนาคม 2563; แก้ไขบทความ: 30 มีนาคม 2563; ตอบรับการตีพิมพ์: 1 เมษายน 2563

(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหา ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ t-test

ผลการวิจัยพบว่า 1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.17/83.96 2. การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดวิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ผลการทดสอบหลังเรียน สูงกว่าก่อนเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 3. การประเมินความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก 4. การประเมินความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิดวิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ : 1. การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ 2. อริยสัจ 4 3. เทคนิคเพื่อนคู่คิด

ABSTRACT

The objective of the research article were 1) to Development of a learning activity on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5, Criteria Effective 80/80, 2) to compare learning achievement between before and after learning activities on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5, 3) to study the satisfaction with learning management by using on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5, 4) to study the creative assessment with learning management by using on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5, The samples used student study in Mathayomsuksa 5/1 30 people. Statistics used in data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation and t-test

The results of the research were as follows: 1. Development of a learning activity on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5. The study found that the student's efficiency was 80.17/83.96 2. Comparison of learning achievement on the Buddhist principles according to four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5. Their post-attending, after learning was differentiated significant at level .05 3. Satisfaction assessment in used a learning activity on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5. The satisfaction assessment is very good. 4. Creative assessment in used a learning activity on the Buddhist principles according to the four noble truths with the techniques Think Pair Share, Basic Social Studies subject, Mathayomsuksa 5. The assessment of creativity is very good.

Keywords : 1. Development of Learning Activity Package 2. Four Noble Truths 3. Think Pair Share

1. ความสำคัญและที่มาของปัญหาที่ทำการวิจัย

หลักธรรมของพระพุทธศาสนาหรือศาสนาที่เรานับถือ เป็นการนำหลักธรรมคำสอนไปปฏิบัติในการพัฒนาตนเองการอยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข การทำความดี มีค่านิยมที่ดีงามและพัฒนาตนเองอยู่เสมอ รวมทั้งบำเพ็ญประโยชน์ต่อสังคมและส่วนรวม ศาสนาทุกศาสนาล้วนสอนคนให้เป็นคนดี คนดีที่มีศีลธรรมอันบริสุทธิ์สามารถสละชีพบูชาธรรม เข้าถึงอริยธรรมขั้นต้น “ศาสนาใดๆ ล้วนสอนทุกคนให้เป็นคนดี แต่ศาสนาที่สั่งสอนให้คนบรรลุถึงที่สุดแห่งความดีได้ มีเพียงศาสนาพุทธศาสนาเดียวในโลก เพื่อเราคิดจะศึกษาหาวิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อให้คนเป็นคนดีนั้น จึงต้องเข้าใจหลักการ และวิธีการซึ่งเป็นสิ่งสำคัญในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ และนอกจากหลักการหรือวิธีการสอนแล้ว สิ่งที่สำคัญที่ขาดไม่ได้ คือสื่อและอุปกรณ์ที่จะใช้ประกอบการเรียนตามยุคสมัยเพื่อให้การเรียนรู้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น” (ชาติรี ต่างสมบอง, 2557 : 7)

พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาที่บังเกิดขึ้นเพื่อช่วยเหลือมนุษย์ในโลกนี้ ให้หลุดพ้นจากความทุกข์ เพราะมนุษย์ต้องอยู่เป็นกลุ่มในสังคมที่ทุกคนยอมรับว่าเป็นสังคมที่มีความเจริญรุ่งเรือง เพียบพร้อมไปด้วยอุปกรณ์อำนวยความสะดวกสบายในการดำรงชีพ แต่ขณะเดียวกันก็เกิดความไม่สงบขาดความมั่นคงด้านจิตใจ ขาดหลักที่พึ่งทางใจทำให้มีปัญหาต่อการดำรงชีวิตของตนเองและส่วนรวมหลักธรรม

คำสอนของพระพุทธเจ้าจึงมุ่งที่สอนให้มนุษย์มีหลักที่พึงทางใจ และมีแนวทางการประพฤติปฏิบัติที่จะทำให้เกิดมงคลแก่ชีวิต อันจะทำให้มนุษย์สามารถอยู่ร่วมกันในสังคมด้วยความสงบสุขและเจริญก้าวหน้า พุทธธรรมเป็นเครื่องนำทางในการดำเนินชีวิตธรรมทุกข้อหากปฏิบัติตามอย่างจริงจังจะเป็นประโยชน์แก่ชีวิตอย่างมากทั้งสิ้น พุทธธรรมนั้นสอนทั้งการดำเนินชีวิตที่จะทำให้ชีวิตตนมีค่าหรือเป็นชีวิตที่ประเสริฐ ชีวิตที่อยู่กับความเจริญและคุณธรรมและสอนการดำเนินชีวิตให้สังคมอยู่ร่วมกันอย่างสามัคคี สงบ และเกิดประโยชน์แก่ส่วนรวม หลักธรรมทางพระพุทธศาสนามีเป็นจำนวนมาก หลักธรรมที่จัดว่าเป็นแม่บทของพุทธธรรมทั้งหมดได้แก่ อริยสัจ 4 ซึ่งจะช่วยให้เรามีความเข้าใจความเป็นจริงของธรรมชาติและรู้จักชีวิตของตนเองอย่างแท้จริง (ชาณวิทย์ ชันยา, 2553 : ออนไลน์)

ทั้งนี้จากการศึกษาเอกสารงานวิจัยและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง ถึงแม้ว่าจะมีการศึกษาวิจัยงานวิจัยเกี่ยวกับการ หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 แต่เป็นเพียงการทบทวนคำสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ในสถานศึกษาส่วนใหญ่ใช้ในการสอนยังไม่มีการศึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) มาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน จึงทำให้ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นครูผู้สอนวิชาสังคมศึกษาสนใจที่จะศึกษา เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ของครูผู้สอนสังคมศึกษา โรงเรียนกมลไสย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 24 ทั้งนี้เพื่อนำผลการศึกษาข้อมูลมาพัฒนาชุดจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) ให้มีคุณภาพยิ่งขึ้น

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80

2.2 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.3 เพื่อศึกษาความพึงพอใจที่มีต่อการจัดการเรียนรู้โดยการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

2.4 เพื่อประเมินความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

3. ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

3.1 ได้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ที่มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.2 เป็นแนวทางในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ให้เกิดประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

3.3 นักเรียนกลุ่มเป้าหมายสามารถผ่านเกณฑ์วัดและประเมินผลการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน

3.4 นักเรียนสามารถนำประโยชน์ที่ได้รับจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐานไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อไป

4. วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 จำนวน 32 คน และกลุ่มทดลองที่ใช้ในการหาคุณภาพของเครื่องมือ 1 ห้องเรียน คือ นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/2 จำนวน 30 คน ในภาคเรียนที่ 1 ปีการศึกษา 2560 โดยแทรกการจัดการเรียนรู้โดยใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน จากนั้นดำเนินการสอนกับกลุ่มทดลองที่ 1 หรือกลุ่มตัวอย่างเป็นเวลา 20 คาบเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 แบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เก็บข้อมูลจากแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ก่อนและหลังเรียนโดยนักเรียน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มทดลองที่ 1 นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5/1 เพื่อเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่าร้อยละ และ t-test

5. ผลการวิจัย

5.1 ผลการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมทางพระพุทธศาสนาตามแนวทาง อริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด (Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

ตารางที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5

n	กิจกรรมระหว่างเรียน				หลังเรียน			
	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	E ₁	คะแนนเต็ม	$\bar{X}$	S.D.	E ₂
32	90	72.66	4.13	80.17	30	25.19	1.42	83.96

จากตารางที่ 1 พบว่า การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีประสิทธิภาพเท่ากับ 80.17/83.96

5.2 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ระหว่างก่อนและหลังใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

5.3 ผลการประเมิน ความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด

5.4 ผลการประเมิน ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐานชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 อยู่ในระดับมากที่สุด

6. อภิปรายผลการวิจัย

6.1 จากผลการหาประสิทธิภาพการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) พบว่า การหาประสิทธิภาพ กับกลุ่มทดลองที่ใช้ในการศึกษาวิจัย เท่ากับ 80.17/83.96 มีประสิทธิภาพตามเกณฑ์ 80/80 เนื่องจาก นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในการทำกิจกรรม มีความสนุกสนานในการฝึกปฏิบัติอย่างจริงจัง และภูมิใจในผลงานของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับ ประเสริฐ สำเภารอด (2552: 16) ได้กล่าวถึงประโยชน์ของชุดกิจกรรม สรุปได้ว่า

ชุดกิจกรรมที่ใช้ในการเรียนการสอนช่วยสร้างความสนใจนักเรียน ทำให้ได้รู้จักการแสวงหาความรู้ด้วยตนเอง ช่วยแก้ปัญหาเรื่องความแตกต่างระหว่างบุคคล เพราะชุดกิจกรรมสามารถช่วยให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามความสามารถ ความถนัด ความสนใจ สร้างความพร้อม และความมั่นใจให้แก่ครูผู้สอนทำให้ครูสอนได้เต็มประสิทธิภาพ

6.2 ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่เรียนรู้ด้วยชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนสูงกว่าการจัดการเรียนรู้ปกติ ซึ่งแสดงให้เห็นว่านวัตกรรมมีประสิทธิภาพดีมาก เนื่องจากชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ที่พัฒนาขึ้นมีความสอดคล้องทั้งด้านเนื้อหาและการผลิตชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ช่วยกระตุ้นความสนใจของผู้เรียน เพราะมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่หลากหลาย รวมถึงชุดกิจกรรมการเรียนรู้สามารถดึงดูดความสนใจของนักเรียนได้ทำงานร่วมกันเป็นกลุ่ม นักเรียนทุกคนได้มีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ ดำรงค์ดี มีวรรณ (2552 : 17) สรุปไว้ว่า ชุดกิจกรรม คือ การจัดประสบการณ์เรียนรู้ให้กับผู้เรียนให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้แก้ปัญหาด้วยตนเอง มีอิสระในการเรียนรู้โดยใช้แหล่งการเรียนรู้ที่หลากหลาย โดยครูต้องเป็นผู้วางแผน กำหนดเป้าหมายวัตถุประสงค์การเรียนรู้สิ่งที่ต้องการผู้เรียนเกิดการเรียนรู้และในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้โดยครูมีหน้าที่ให้คำปรึกษา

6.3 ความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) พบว่า นักเรียนมีความพึงพอใจในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ระดับความพึงพอใจอยู่ในระดับมาก เนื่องจากเป็นนวัตกรรมที่แปลกใหม่ มีเทคนิคการทำงานกลุ่ม นักเรียนทุกคนมีส่วนร่วมในการคิด ช่วยกันแก้ไขปัญหาทำให้เกิดการเรียนรู้ที่ดี เนื่องจากเป็นเนื้อหาที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันได้ให้เกิดประโยชน์สูงสุด ซึ่งได้สอดคล้องกับแนวคิดของ Ruth and Murali (2001 : 1) กล่าวว่า ความพึงพอใจไว้ว่าเป็นเงื่อนไขที่ส่งเสริมการพัฒนาจิตใจภายในและทำให้แรงจูงใจในการเรียนรู้ดำเนินต่อไป

6.4 ความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) พบว่า นักเรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการใช้ชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ระดับความความคิดสร้างสรรค์อยู่ในระดับมาก เนื่องจาก นักเรียนทุกคนได้ช่วยกันแสดงความคิดเห็นร่วมกัน ลองผิดลองถูกด้วยกัน ช่วยกันเสนอแนวคิดที่แปลกใหม่ และช่วยกันหาข้อมูลและลงมือทำร่วมกันซึ่งสอดคล้องกับ Wallas (1972 : 42) และ Guilford. J.P. (1967 : 37) ได้กล่าวถึง ความคิดสร้างสรรค์ว่าเป็นกระบวนการของความคิดสร้างสรรค์เกิดจากการคิดสิ่งใหม่ๆ โดยการลองผิดลองถูก บุคลิกภาพของคนที่มีความคิดสร้างสรรค์จะสามารถจะสามารถเปลี่ยนความคิดใหม่ๆ ได้ง่าย ถ้าคนเรารู้จักที่จะเรียนรู้การแก้ปัญหาอย่างสร้างสรรค์ก็จะมีชีวิตที่สนุกสนานร่าเริงและมีความสุขมากยิ่งขึ้น

7. ข้อเสนอแนะ

7.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

7.1.1 ก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) ครูควรเขียนแผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับชุดกิจกรรมและผ่านการตรวจอนุมัติแผนจากผู้บริหารสถานศึกษาให้เรียบร้อยก่อนทำการสอน

7.2 ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ปฏิบัติ

7.2.1 การเรียนรู้เกี่ยวกับเรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) ครูผู้สอนสามารถนำความรู้เกี่ยวกับหลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ไปบูรณาการในการจัดการเรียนการสอนในวิชาต่างๆ ได้ เพราะจะทำให้ผู้เรียนเข้าใจหลักธรรมคำสอนของพระพุทธศาสนาและสามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้

7.3 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยต่อไป

7.3.1 ควรมีการติดตามผลในระยะยาว เกี่ยวกับการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวหลักธรรมอริยสัจ 4

8. เอกสารอ้างอิง

- ชาญวิทย์ ชันยา. (2553). **หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา : อริยสัจ 4**. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 2560. จาก <http://chanwit36.blogspot.com>
- ชาตรี ต่างสมปอง. (2557). **การสร้างบทเรียนคอมพิวเตอร์ช่วยสอนหลักธรรมทางพระพุทธศาสนาเรื่อง ฆราวาสธรรม 4 สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4**. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาหลักสูตรและการนิเทศ. มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- ดำรงศักดิ์ มีวรรณ. (2552). **การศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิทยาศาสตร์และความสามารถในการคิดแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้โดยชุดกิจกรรมแก้ปัญหาทางวิทยาศาสตร์**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- ประเสริฐ สำเภารอด. (2552). **การพัฒนาชุดกิจกรรมเรื่องระบบนิเวศในโรงเรียน สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาปีที่ 1 โรงเรียนชนมณีนิคม**. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- Ruth, S., & Murali, T. (2001). **V. A. Cognitive Motivational Model of Decision Satisfaction**. Retrieved 10 July 2008. From <http://cdnet.2.car.chula.ac.th/hwww/default>
- Wallas. G . (1972). **The Art of Thought**. London : Watts.

9. คำขอบคุณ

การพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้ เรื่อง หลักธรรมตามแนวทางอริยสัจ 4 ด้วยเทคนิคเพื่อนคู่คิด(Think Pair Share) วิชาสังคมศึกษาพื้นฐาน ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 5 มุ่งเน้นพัฒนาปรับปรุงกระบวนการเรียนการสอนของครูและนักเรียนวิชาสังคมศึกษา ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ฉบับปรับปรุง 2560 โดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญการวิจัยเล่มนี้เสร็จสมบูรณ์ได้ด้วย ความกรุณา ความช่วยเหลือให้คำแนะนำและอนุเคราะห์เป็นอย่างดีจากผู้อำนวยการสถานศึกษา โรงเรียนกมลาไสยในฐานะผู้บังคับบัญชาที่เอื้ออำนวยความสะดวกในการวิจัยในครั้งนี้ ให้ดำเนินไปด้วยดี รวมถึงผู้เชี่ยวชาญที่ให้คำแนะนำในการสร้างเครื่องมือและประเมินคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ขอขอบคุณคณะครูโรงเรียนกมลาไสยทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการวิจัยในครั้งนี้เป็นอย่างดี ทำให้รายงานการพัฒนาชุดกิจกรรมการเรียนรู้เล่มนี้ สำเร็จลุล่วงไปด้วยดีประโยชน์จากรายงานการวิจัยฉบับนี้ผู้วิจัยขอมอบเป็นเครื่องบูชาพระคุณ คุณพ่อ คุณแม่ และบูรพาจารย์ ผู้ประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ให้แก่ผู้วิจัยตั้งแต่นานจนปัจจุบัน